

Izhaja:
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo
leto lir 40.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

St. 13

V Gorici, v sredo 17. februarja 1926

Leto IX.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglašje
računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdala konsorcij
»GORIŠKE STRAŽE«.
Tisk: Zadruga tiskarne
v Gorici, Riva Piazzuta
štev. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli štev. 5,
— (prej Scuole). —
Telef. int. štev. 308.

Obračun.

To bi morali pisati že pred pustom. Pa bi bržkone ne zavrlji toka v katerega so se vrgli naši ljudje po deželi in v mestu, revni, srednji in bogati. Zato potegnimo črto in pomislimo:

Našega kmeta se je polotila skoraj neke vrste bolezen; rodni grunt, zemljo starih rodov, ki so umirali na njej, prodaja in se seli. Toži nad gospodarskim pronadom pri nas in gre iskat sreče in razočaranj v tujino. Iz Brd in Gor, z Vipavske in Krasa prihajajo žaljavi možje je tožiti: »Ne gre več, naši domovi so strji; gospodarstva gredo po zlu.«

Druga sličica: Dušni pastirji in učitelji majejo glave nad podivjano mladino. V vasi je škripala harmonika cel pust na akord. V mestih in trgih so pa razna »narodna« društva lepila meter visoke lepake za ples. Ta bolezen, bolezen brezumnega veseljačenja razjeda kot jetika naš ljudski organizem. In na tako bolno telo se je lahko prisadila prva bolezen. Plešemo in norimo, izmučeni od norosti in zapravljanja pa modrujemo, da gignemo.

Žal, da je treba pri obračunu začetki na žalostno postavko. Listi, ki naj bodo ljudstvu v uteho in pouk in se ponašajo s slavno narodno preteklostjo so neumno veseljače nje podpirali z reklamnimi članki in naštevati, kaj boš vse dobil na »narodnem« plesu, da napaseš tre-

buh in oči. Ne bodimo šalobarde; vsaj ne vpijmo potem, da smo na smrt obsojeni, če si sami sodbo pišemo! Taka vabila v listih, ki hočejo delati za narodni blagor, so pri nekem plesu v Gorici zbobnala skupaj toliko ljudi, da je samo vstopnina vrgla menda 4000 lir; enako svoto so goriškim srednjim slojem pri istem plesu odtrgali od ust za pijančevanje in žrtje. Koliko stanejo cunje, ki trpe le eno ali dve plesni noči? Kam gre zdravje, krepost naših deklet, močnatost naših fantov, ugled in dobro ime celega našega naroda? Pa jeze in prepri v družinah? Za ples in norost morajo biti lire, sicer »naša ne dobi fanta«. Slabi so zakoni iz plesišč. Sestavite statistiko, koliko je bilo poučnih in vzgojnih predavanj in koliko plesov. Žalosten obračun!

Naši predniki so glave polagali na rabljevo tnalo pod stebrom sv. Ignacija na Travniku; umirali so za pravdo svojih otrok. Otroci pa to pravdo ponujamo za veseljaško urico, prešerno se vrtimo okrog rabljevega tnala. Žalosten obračun!

Ali veste zdaj, čemu gine naša npravna moč in gospodarska neodvisnost? Treba je spet in spet klicati, naj se naše ljudstvo prekvasi s krščanskimi načeli, naj živi v njem krščanska dejavnost, da bo vsaj prihodnji rod položil trše temelje družinam in narodu. Začnimo, da bo vsaj proračun boljši in ugodnejši!

Kaj se godi po svetu?

V petek dne 12. februarja so minuli štiri leta odkar je bil v šempeterski baziliki v Rimu slovesno okronan kardinal Ahil Ratti za papeža Pija XI.

Po vsem katoliškem svetu so se na ta dan obhajale spominske svečanosti. In kako bi se ne? Saj je z osebo vrhovnega poglavarja katoliške Cerkve tesno združena tudi usoda Cerkve same. Ko so sedeli na stolu sv. Petra veliki in sveti možje, se je kraljestvo Kristusovo širilo in moč njegove Cerkve je rastla. In pod žezlom nevpogljivega milanskega kardinala se je njen ugled razširil tudi pri nekrščanskih državah. Štiriletno vladanje Pija XI. je prineslo Cerkvi in katoličanstvu po vsem svetu obilo zadovolj; v tej dobi je pa Cerkev morala pretrpeti tudi marsikako preganjanje in muke. Posebno četrto leto njegovega pontifikata je v tem pogledu silno zanimivo.

Temne sile.

Ko je prvokrat Pij XI. sedel na papeški prestol je razglasil svoje geslo: Mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem. To načelo je spretno izvajal v boju proti vsem sovražnim silam, ki spodkopujejo Petrovo skalo.

V četrtem letu svojega poslanstva je Pij XI. doživel preganjanja Cerkve v marsikateri deželi. Z vso srditostjo se je zagnala proti papeštvu francoska socialna demokracija. Njen glasnik Herriot je zahteval v parlamentu, naj se odpravi francosko poslaništvo pri Vatikanu. S tem je bila dana bojna napoved francoskega svobodomiselnstva. Toda Cerkev je sijajno zmagała. Francoski katoličani so se zbrali okrog svojih vodij; na zbor-

ovanjih križem Francije je donel glas: Mi se nismo borili ob Sommi in Marni za brezversko in nenravno Francijo, temveč, da s svojo krvjo ustvarimo nov krščanski rod, ki je edini zmožen rešiti domovino pred poginom. In Herriot je padel, francoski poslanik pri Vatikanu je ostal. Zdaj pa bide katoliška Francija še boj proti takozvanim laičnim zakonom. Pij XI. je ob koncu četrtega leta doživel, da so francoski škofje napovedali boj tudi proti tem veri sovražnim zakonom.

Cerkev trpi v južni Ameriki. V Chile je framaonski predsednik republike dr. Alessandro pretrgal vse vezi s Cerkvijo in njenim poglavarjem. V Mehiki je socialno demokratska vlada pod Callesom začela preganjanje duhovščino in vernike kot v prvih časih krščanskih preganjanj. Svobodomiselna zveza v Argentini se je prav tako vrgla v oster boj proti vsemu kar je katoliško.

Kdo se ne spominja dalje, kak prelom s Cerkvijo so izzvali narodni socialisti na Češkoslovaškem. Papežev nuncij Marmaggi je celo zapustil Prago, tako sovražno se je vlada obnašala npram papeževemu zastopniku. Jugoslavija je, žal, skušala ubirati iste stopinje, toda v zadnjem času se razmere med Vatikanom in Belgradom blažijo.

Kdo bi naštel vse nepopisno gore, ki je mora prenašati katoliška Cerkev od boljševikov v ogromnem ruskem prostranstvu? In še bi lahko našteali dežele in kraje koder trpi Cerkev, krvavi, a ne izkrvavi.

Očetovsko srce Petrovega naslednika se mora krčiti od bolesti, ko vidi trpljenje svojih sinov in

Cerkve ki je prepuščena njegovega vodstvu.

Slavno in ponosno leto.

Četrto leto vladanja Pija XI. je pa dodelilo krščanstvu poleg trpljenja in bojev tudi dneve radosti in zmag. Leto 1925. je bilo jubilejno leto. Od vseh štirih delov sveta so se dvignile tisočere množice na pot in romale na stotine kilometrov daleč v večno mesto. Miljoni so klanjali glave pred Kristusovim mestnikom in se mu podvrgli v sinovski udanosti. Ob pogledu na te množice je sv. oče vzdrhtel ponosno, da ima še bojovnike. Prišla je v Rim Nemčija, Nizozemska in Avstrija, ki so dvignili na oltar Petra Kanizija, drugega »apostola Nemčije«; prihitela je verna Francija, ko je Pij XI. proglasil za svetnike in blažene celo vrsto Francozov, med njimi žlahtno cvetko »malo Terezijo«.

Vatikanska misijonska razstava je dokazala pred vsem svetom, da je Cerkev še vedno prvi pionir omike in izobrazbe med divjimi in paganskimi narodi sveta.

Preteklo leto se je ustanovila v Rimu cela vrsta novih učenjaških zavodov pod zaščito Pija XI. Katoliška univerza v Milanu je dobila pravico javnosti. Različna učenjaška zborovanja n. pr. etnološki tedni v Milanu, so se vršila na pobudo papeževu.

Kraljestvo božje na zemlji se je v tem letu razširilo: Pij XI. je ustanovil 9 novih škofij in nadškofij, 5 apostolskih prefektur in je poslal v misijone na stotine novih delavcev.

Okrog sebe pa je zbral na novo vrsto odličnih cerkvenih knezov, ki jih je povzdignil v kardinale.

»Kraljestvo Kristusovo«.

Bolj kot vsi ti zunanji uspehi, je pa važno v preteklem letu papeževa vladanja njegovo prizadevanje, da se razširi »Mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem«.

Njegov pogled je obrnjen proti Vzhodu. Od Rima ločene slovanske rodove hoče spet zediniti; tej nalogi posveča svojo glavno skrb. Zbira zveste delavce. Eden prvih na tem polju je bil umrl kardinal Mercier ki je živel ideji združenja anglikanov in katoličanov.

Pij XI. si je dosledno prizadeval, da se vrne krščanstvu v polni meri njegovo dostojanstvo, dostojanstvo vrhovnega sodnika nad vsemi dejanji, ne samo posameznikov, marveč tudi narodov in držav in državnikov. Krščanska morala ne le v srcih poedincev, ampak kot vrhovno načelo vsega človeškega sožitja, to geslo si mora osvajati svet. Zato je bil proglašen praznik »Kristusa Kralja«, ki vlada v srcih in v javnosti vedno in povsod.

Pij XI. hoče Cerkev notranje preroditi. Hoče jo pripraviti na zgodovinski trenutek, ki se bo povrnil kot ob razpadu rimskega imperija. To bo takrat, ko bo svet prebolel kapitalizem in napačni nacionalizem ter se skesano podal k večnim vrelcem žive vode, ki izvirajo ob skali Petrovi. Papež Pij XI. vodi človeštvo k tem virom, da se porode novi rodovi v občestvu in kraljestvu Kristusovem na zemlji.

Se ni prav polegel hrup zastran južne Tirolske. Kot smo dejali ni to le vprašanje majhne pokrajine, marveč se kažejo v tem vse težave,

ki so jih ustvarili mirovni dogovori in ki jih morajo zdaj narodi prebodelati.

Človeštvo je prehodilo pot od Versaja do Locarna, toda miru ni v srcih in dušah. Stari greh nacionalizma potiska narodom spet v roke orožje.

Pred zborovanjem Zveze narodov.

Pred kratkim je Nemčija naredila odločilen politični korak. Prosil je za vstop v Zvezo narodov. S tem je evropska celota za silo spet zvarjena. Samo Rusija še stoji izven te zveze vseh evropskih držav.

Toda od tega si še ne smemo obetati Bog ve kaj. Med tem ko si državni ministri pošiljajo miroljubna pisma, že obenem tuhtajo, kako bi naredili, da ne pride njih sosed do prevelike moči; ta pa spet od svoje strani, kako bi omejil vpliv svojega »dragega in zvestega« veznika.

»Corriere della Sera« povzema iz angleških listov »Observer« in »Sunday Herald«, da z vstopom Nemcev v krog drugih narodov še ni vse storjeno, da bo miroljubnost prežela vso Evropo. Francija bo za hrbtom iskala zveze proti Nemčiji; Anglež spet ne bo pustil, da bi se Italija razširila po Sredozemskem morju. Herriot je tudi že svaril Italijo zaradi južne Tirolske, češ, da je nevarnost, da se Mali sporazum skupno z Nemčijo obrne proti latinskim državam.

»V tem moralnem razsulu,« pravi »Corriere della Sera« po »Observeru«, »smo slišali Mussolinijev glas o južni Tirolski. To vprašanje je evropsko vprašanje. Nova Italija si je priklopila nemške narodne manjšine, ker si je hotela ustvariti mejo raz katero bi pazila na svojo ga starega sovražnika. Odtod tudi napor, da bi se nemška narodna manjšina italijanizirala. Toda ločarski duh nalag pravičnejše postopnje s Tirolsko in vpoštevanje njenega jezika in preteklosti.« Nato hvali list fašizem kot pojav, ki je Italijo gospodarsko rešil in nadaljuje: »Evropa ne prenese več danes sunkov, kot jih je vršil Viljem II. Mi upamo, da bo Mussolini prabil prvo priložnost, da naslovi na Stresemanna prijateljske besede.«

Tako govori ta veliki angleški list, ki vidi v napačnem postopanju z narodnimi manjšinami nevarnost za svetovni mir.

Pravi nauk.

Prav te nevarnosti vidi kardinal Faulhaber v Monakovem. Ko je nastal spor in nemški bojkot proti Italiji je povzel znameniti kardinal besedo in je govoril svojim Bavarcem (posnemamo po listu »Osservatore Romano«): »Milion romarjev je šlo v svetem letu od vseh krajev sveta v baziliko sv. Petra. Tam ni bilo narodnih manjšin, ne premagancev, ne zmagovalcev. Papežev poziv, naj se narodi pomirijo je prišel ob pravem času. Razjede dajoči nacionalizem razdvaja narode in grozi, da bo vničil vse nade na mir med nasprotniki.« Nato obsoja nemški nacionalizem, ki pod krinko ljubezni do domovine dela nepreviden hrush za brate na južnem Tirolskem in pravi, ali ne bo do potem njih bratje mesto z biči tepeni s škorpijoni? Vsled takih izjav je nemški in italijanski tabor obsojal kardinala. Toda njegov nauk, da ne bo surova sila ne strla ne trajno rešila majhnih narodov je bila in bo zgodovinska resnica.

DNEVNE VESTI.

Postne pridige.

Pri Sv. Ignaciju bodo tudi letos običajne slovenske postne pridige vsak petek ob 7. uri zvečer. Letos bo govoril č. g. dr. M. Brumat sledeče, za našo dobo zelo primerne govore:

1. Usodno igranje z življenjem; 2. Nepokopani mrličji; 3. Sodobne klavnice značajev; 4. Otročji starši — otroci starci; 5. Mlada plete težke biče; 6. Eva in Eve in Ave Dolorosa; 7. Iz defenzive v ofenzivo.

Poskrbeli bodo tudi za lepo petje. Slovenski verniki, udeležujte se kar najbolj vestno naših postnih pridig in skrbite, da pridejo v obilnem številu tudi tisti naši sorodniki in prijatelji, ki so že skoraj pozabili, da človek ne živi samo od materialnega kruha!

Umrli je

v ponedeljek zvečer mati preč. g. Petra Butkovića, župnika v Zgoniku in znanega uganjkarja Domna. Blaga pokojnica je umrla na svojem domu v Sovodnjah. Bila je že v 70. letu svoje starosti. Njen pogreb se vrši v sredo ob treh in pol v Sovodnjah. Večni pokoj pokojnici, ostalim posebno g. župniku pa naše sožalje!

Smrt.

V ponedeljek zvečer je podlegel v tukajšnji mestni bolnišnici pljučnici, po par dneh, 31 letni mladenič Andrej Pavlin iz Dreznice. Pokoj njegovi blagi duši!

Popravek.

V »Preklicu« v 11. št. »Gor. Str.« se mora podpis pravilno tako glasiti: »Pečenko Josip in Avgustina, Brje, Pečenkovi št. 58.«

Protesti nadaljujejo.

Smrt Pientija je vzbudila vihar, ki neče še ponehati. V uredništvo »Straže« so udrli novi »žalujoči ostali« in so razsajali od ogorčenja, da jih nismo deli v osmrtnico. Zagrozili so nam, da se pojdejo tudi oni pritožiti k »Edinosti«, ako jih ne omenimo. Slede naj torej v božjem imenu nekateri užaljeni:

Pietro Medvešček

dolgoletni napredni župan v vipavskem Križu, učitelj, načelnik in širitelj edinjske stranke ter stalni dopisnik »Nove dobe«.

Žobani Kalin

zaupnik slogaške stranke na Proseku, trasti propagandist »Edinosti«, razbijač naših shodov ob volitvah, snopar in tenente milice.

Leopold Cigoj

starosta Sokola, odlikovan s hrabrostno svetinjo cesarja Franc Jožefa, poveljnik slovenskih snoparjev v Rihemberku.

Antonio Grbec

baron Fakuč steber slogaške stranke in predsednik snoparskega sindikata v Tomaju, dopisnik »Edinosti«.

Pepi Toroš

Sokol ognjevit širitelj edinaške stranke v Brdih, obenem ustanovitelj delavskega snoparskega sindikata s Senožecah.

Pepino Sfiligoj

učitelj iz Medane, protestira, da smo ga postavili v osmrtnico na 4. mesto in ne na prvo in je užaljen, da nismo omenili, da je bil vnet edinjski ter da je v svaštvo slavne ga D'Ottonija, proslulega pretepača slovenskih kmetov v Brdih.

Obupni klici.

Prometni minister Ciano izdaja še vedno nove odloke in prestavlja železničarje brez usmiljenja iz Primorja v južne pokrajine. Uničene so že desetine slovenskih železničarskih družin. Navadno človekoljubje bi zahtevalo, da spremeni prometni minister svoje postopanje proti primorskim železničarjem in da jih pusti v miru na današnjih mestih. Postopanje ministra izpodkopuje ugled države in vlade med našim ljudstvom. Od krajevnih oblastev pričakujemo, da bodo upoštevale obupni klic železničarjev in da bodo posredovale pri osrednji vladi, da se prestavljanja železničarjev ukinejo.

Katoliška politična mednarodna zveza.

Avstrijski državnik dr. Seipel se muči te dni v Berlinu in ima shode in sestanke s katoliškimi političnimi voditelji v Nemčiji. Pri teh sestankih so vprašali Seipela, kako si predstavlja sodelovanje vseh katoliških političnih strank. Po njegovem mnenju ni mogoče ločiti politične stranke od države v kateri se bori za svoja načela. Zato je on proti taki mednarodni zvezi kot je

n. pr. socialistična ali komunistična, kjer so stranke iz raznih držav zvezane. Pač pa je potrebna taka zveza katoliških političnih strank, kjer bi se n. pr. italijanski popolari učili od nemškega centruma, ta zopet od francoske katoliške akcije. Kar je dobrega in za vse države prikladnega se bo splošno uveljavilo. Taka politična zveza katoliških strank bi dosti pripomogla, da bi vsi narodi uživali polne pravice.

Časi se spreminjajo.

Ljeninova žena Krunskaja bo v kratkem odpotovala iz Rusije. Pravijo, da se gre v tujino le zdraviti. Tisti pa, ki za stvar malo bolj natančno vedo, pravijo, da so le politični vzroki krivi, da mora Ljeninova žena iz Rusije. Ona je namreč odločno na strani Zinovjeva, ki se pa komisarjem ne zdi popolnoma zanesljiv.

Dajte nam »tiranske« odredbe!

V teh dnevih spora med Nemčijo in Italijo so se pri nas kaj radi

sklicevali na »tiranske« jezikovno odredbo v Čehoslovaški, češ, tam glejte, kako zatirajo narodne manjšine. Pa navedimo zopet en primer: v sodnem okraju Jublunkan biva 18.950 Poljakov po novi jezikovni odredbi morajo zanje državnici uradi v večini slučajev uradovati v poljščini, to je v manjšinskem jeziku. Take »tiranske« postavbe pa pri nas seveda ni.

Papežev poslanik med Dalmatinci.

Papežev poslanik v Belemgradu Pelegrinetti je prve dni februarja potoval po Dalmaciji. Povabili so ga Dubrovčani na stari narodni praznik mestnega patrona sv. Blaža. Odkar so minili slavni dnevi dubrovniške samostalnosti ni bil več papežev zastopnik na dalmatinski obali. Zato so ga pa zdaj z vsemi svečanostmi sprejemali.

Poljski primas umrl.

V soboto zjutraj je umrl v Poznaju na Poljskem kardinal Dalbor, prvi cerkveni knez poljske republike.

GOSPODARSTVO.

Vinski davek.

Poročali smo že v našem listu, da se je začel izterjevati zaostali vinski davek. Poleg davka bi morali prizadeti plačati tudi 10 odstotno kazen, ker so se zakasnil s plačilom.

Poslanec dr. Besednjak je ponovno posredoval pri finančni intenciji v Vidmu, da bi se ta 10% kazen odpisala. Finančna intendenca je izjavila, da ona ne sme odpisati kazni, ker ima oblast odpisati kazen samo finančno ministerstvo. Zato svetuje finančna intendenca občutno prizadeti vinorejcem, da vložijo na finančno ministerstvo prošnjo, da jim odpíše 10% kazen. Financa bo prošnje podpirala pri ministerstvu. Prošnje naj se pošiljajo na ministerstvo potom finančne intence v Vidmu. Prošnja mora biti pisana na kolkovnem papirju od 2 lir.

Po prodaji vina.

Iz zadnje številke »Gospodarskega lista« smo povzeli te koristne nasvete inženirja Pegana. Sicer je v marsikakem hramu še ves letošnji pridelek, toda upajmo, da bo

kupčija le šla ter bodo ti nauki v korist vsem, ki še niso doslej vina prodali in še nimajo naročenega »Gosp. lista«.

Marsikateri naš kmetovalec je že prodal vino in če je imel srečo pri ceni, je vtaknil v žep lepih par tisočakov. Ali pa je v njegovi kleti vse v redu? Ali se je spomnil na delo, ki bi ga moral izvršiti v kleti, takoj ko je odšlo iz nje vino, ali leži klet od tistega dne zanemarjena in neurejena? Žalibog se zgodi včas, da pusti nemaren kmet potem, ko je prodal vino, klet po cel teden v popolnem neredu. Sodbi so odprti, nepočističeni, vinska posoda in orodje ni umito, v nekateri posodi je mogoče tudi še na dnu nekaj vina, to je slika kleti, v kateri je dobro, nepokvarjeno vino le slučaj sreče, nikakor pa ne gospodarjeva zasluga. Kaj se zgodi s posodo in orodjem v taki kleti?

Na dogah nezaprtega in nezaveplanega sode se razvijajo razne škodljive gljive. Če potem denemo vino v tak sod, ne da bi ga prej jako skrbno pripravili in očistili, dobi to vino slab duh in okus po sodu, po plesnobi, po miševini itd. je pa tudi nevarno, da nam gljive, ki so se zajedle v les, vina

VACLAV BENEŠ - TŘEBÍZSKÝ

Dve povesti Karlštejskega vrana

Iz češčine prevel dr. Fran Bradač.
(Dalje.)

Kristina je še vedno sedela pri mrtvem Žulovcu. Bela starčeva glava ji je počivala v naročju.

Solnce je že zašlo za Knežjo gor, toda hčerka gospoda oskrbnika menda še vedno ni mislila na odhod domov. Nikakor ji ni hotelo iz glave, da je s temle starim možem, s temle nekdanjim Litenjskim fevdnikom umrla zanjo vsa radost. Ko bi stala nad očetovo rakvijo, bi ji morda ne bilo tako, kakor v tem trenutku. Ko ga odneso k sv. Palmaciju, kam bo hodila?

Nehote so se zagledale njene oči na pokopališče, ki se razprostira za cerkvico in kjer je vse tako revno, tudi križi, le napol otesani. — Ni si mogla predstavljati bodočih dni. Dolgi bodo kakor večnost in grenki kakor žolč.

»Vse ti bom preskrbel,« dobri starček; sama pojdem h grobarju. Le kdo bo izročil sinu tvoj pozdrav? — Kristina ga bo težko kdaj videla!

Hipoma je zarezgetal konjiček in na bregu se je pojavil mlad mož s širokim klobukom, potisnjenim globoko na čelo, a brez plašča. Zla-

ti obšivi na svetlo modrem suknjiču so v večerni zarji slepili oči. In preden se je Kristina nadejala, je bil že pod vrbo, in preden se je razgledala, je že poljubljal mrzlo starčovo lice. Vse mu je bilo hipoma jasno, toda žalost mu ni dala, da bi z edino besedo vprašal deklico o očetu.

»Gospod, naročil mi je, da ti izročim poslednji pozdrav! — Gospod, po meni ti daje poslednji blagoslov!«

Kristini se je stiskalo grlo, ko je to govorila.

»Ti si bila pri njegovi smrti?«

»Pri zadnjem dihljaju!«

Mladi vojak si je šele sedaj dobro ogledal hčerko gospoda oskrbnika. Videl jo je sicer že nekoliko krat pod streho svojega očeta, toda vselej se je njegov pogled le mimogrede dotaknil njenega obraza. V mladi glavi je imel druge načrte in zvesto srce je gorelo od druge ljubezni, ki osvežuje večno, ki cvete v najpopolnejšem cvetu, ko so na čelu že gube, na obrazu brazde in lasje na sencih beli kakor sneg... Imel je druge dolžnosti, pred katerimi stopajo radosti in sreča življenja v ozadje. Saj je obljubil pred leti temule svojemu očetu, da ne bo nikoli pozabil, kako je umirala mati in zakaj je umirala sestra za sestro. Zato si tudi ni nikoli bliže ogledal hčerke Karlštejskega oskrbnika, čeprav mu je prišla čisto na misel, tudi

takrat, ko je bil že za gozdovi, za gorami in rekami.

»Kako ti to povrnem?«

Solze so zalile oči mlademu možu. Očetova glava je še vedno ležala v Kristininem naročju.

»Kaj hočeš od mene? — Vse, kar morem...«

Žulovčev sin ni mogel govoriti dalje, kot da so se mu besede utopile v solzah, ki so mu tekale v potokih po ožganih licih.

»Kaj bi mogla hoteti od tebe?«

»Seveda — reven sem — izgnanec —«

»Ti — izgnanec?«

»Kaj ne veš, čegava je tale moja obleka?«

»Ali prehaja izgnanstvo tudi na otroke?«

»Od očetov na poslednjega vnuka?«

»Kakor izvirni greh?«

»Da, tako.«

»Od očetov na poslednje vnuke!« — Kristina je povsila glavo niže k starčevemu obrazu.

»Do poslednjega kolena!« je z zategnjenim glasom potrdil svoj izrek mladi Žulovec.

Kakor da je pečina nad bregom hipoma zagorela! Nekoliko hrtov je zalajalo in pred kočo so stali trije hlapci z bakljami.

»Tu! Tukajle, gospod oskrbnik!« Zarja baklje je posvetila Kristini naravnost v obraz.

»Bog te varil!« je kriknila deklica in se oklenila roke mladega moža.

Žulovčev sin je skočil pokonci in potegnil sabljo. Tudi njegovo postavo so osvetljevale baklje.

»Le srečanje, sestra!« se je pačil mlajši brat izza vrbe, starejši pa je planil s sabljo proti tujcu. Žulovec je spretno odbil udarec ter se sam pripravljaval k naskoku.

»Za tega zadostujejo naši hlapci! — Metlarjev sin!«

Gospod oskrbnik je pomignil hlapcem, ki so se vrgli na mladega moža kakor truma psov na izmučenega jelena. Žulovec je stopil korak nazaj ter se ubranil s spretno sabljo vsem desetim hlapcem. Hrbet mu je ščitila lesena stena koč.

»V meni je čistejša kri nego v vas vseh!«

»Glejte no! — Švedska modra kri!«

Zopet so se križale sablje; zaglali so se trije Sektatorji proti Žulovcu.

»Prej mene nego njega!« je zakričala Kristina in zakrila s svojim telesom prsi mladega moža.

Mlajšemu bratu se je še blestela sablja nad glavo v svitu bakelj, starejši pa je rekel zaničljivo: »To bi bila zanj previsoka cena,« in je porinil sabljo v nožnico.

»Takole si me varala, dobra hčerka? — Tako čast si mi hotela pridobiti?«

»O tem, oče, med štirimi očmi!« je opozoril gospoda oskrbnika starejši sin ter namignil hlapcem, da naj planejo na Žulovca, toda previdno in s strani.

popolnoma ne pokvarijo. Ostanki vina, ki se nahajajo na dnu posode in na nepomitem orodju se začnejo kisati. To skisano vino se vpija vedno globlje v posodo in le dobro zakuhanje s 3 do 5% raztopino sode nam lahko popravi sod.

Ko izpraznimo sod, je naša prva dolžnost, da ga takoj operemo s čisto vodo in oribamo s krtačo. Manjši sodi, ki nimajo vrtic, se operejo dobro na ta način, da de nemo vanje pri pomivanju nekaj ostrih kamenčkov ali pa ga peremo z jekleno verigo. Sod je čisto oriban in opran takrat, ko gre iz njega popolnoma čista voda. Opran sod se pusti 2 do 3 dni odprt, da se popolnoma posuši, nakar se zažvepla in dobro zapre. Žvepla vzamemo pri sodih do 10 hl vsebine na vsak hektoliter 2 do 3 grame, pri večjih sodih nekaj manj, ker je površina soda v razmerju z vsebino dosti manjša. Tako zažveplan sod je konserviran za 3 mesece. Po treh mesecih zažveplamo sod ponovno.

Kaj je novega na deželi?

Št. Maver pri Gorici.

V nedeljo dne 14. t. m. smo praznovali praznik našega cerkvenega patrona sv. Valentina. Imeli smo običajno sv. mašo in popoldanski blagoslov. Maševal je č. g. Koršič iz Solkana. Prepeval je pa pevski zbor Prosvetnega društva »Skala« pod vodstvom požrtvovalnega gosпода Prenciza, trgovca in organizatorja iz Solkana.

Ganljiva pridiga in prijaznost g. Koršiča je napravila med nami velik vtis; zato tudi vživa pri nas velik spoštovanje. Sv. Valentin je privabil v Št. Maver mnogo ljudi, pa tudi lepo vreme je k temu pripomoglo.

Dne 12. t. m., v petek, nam je porabila smrt iz naše sredine, nam priljubljenega 38-letnega mladence Filipiča Lovrenca. Rajnik je bil blaga duša, prijazen in dobrega srca. Je bil vzgled pravega krščanskega mladence. Bil je na fronti po galskih planjavah in tam si je tudi nakopal bolezen. Pokojni se je po vojni do te zime še vedno upiral nakopani bolezni in pridno delal. Blagemu pokojniku želimo večnega pokoja, žalujoči sestrji Nanci in bratu Francu, zvestemu članu društva, pa naše sožalje.

* * *

Prosvetno društvo »Skala« v Št. Mavru in cerkveni ključarji se prav pristočno zahvaljujemo g. Prencizu organizatorju in trgovcu iz Solkana, da je vključil neprestanemu dežju in blatu vztrajno, požrtvovalno in točno prihajal k večeranju petja, da je naša pevski zbor mogel lepo prepevati pri sv. maši in blagoslovu. — Prosvetno društvo »Skala«, cerkveni ključarji.

Podsabotin.

Skrajna nemarnost ne vem čigava je, da se vidijo ob cesti iz Podsabotina v Gorico celi kupi šrapnelov in granat; posebno nasproti Klanjščeve gostilne. Otroci pa brskajo okrog njih kar brezskrbno. Prej ali slej se bo dogodila velika nesreča, če ne bo županstvo ali kdo drugi poskrbel, da se spravijo v kraj.

Iz Vrhpolja.

Dne 8. t. m. sta obhajala zakonca, dobroznani mizarski mojster Matija Lavrenčič (»Rabidnikov«) in njegova žena Antonija zlato poroko. Redka slovesnost se je vršila v domači župni cerkvi z nagovorom in blagoslovom g. župnika, »Te Deum«-mom, ki so ga zapeli pevci in sv. mašo za jubilarja. Ob ginljivem cerkvenem nagovoru so imeli vsi navzoči rosne oči. Jubilarja dasi v visoki starosti, sta še dovolj krepka, da opravljata še domače posle in Matičetu še obliči dobro poje. Bog ju živi še mnoga leta!

Razven sodov, operemo čisto tudi vse vinsko orodje, lij, zajemalke, kaučukove cevi itd. Ko smo prodali iz kleti vse vino, je tudi najlepša prilika, da počistimo in zažveplamo celo klet. Najprej z metlo dobro očistimo zidove, potem čisto pometemo vso klet. Pazimo, da se ne metla tudi pod sode in za sode, da ni tam gnezdo napol strohnelih desk, smeti in raznih odpadkov, kjer živi zalega najrazličnejših gljivic in plesnob, ki lahko pokvari vino. Zapomnimo si da je varnejše slabo vino v dobri, čisti kleti, kot pa dobro vino v zanemarjeni in umazani. Ko smo klet očistili, vzamemo kako lončeno posodo in jo napolnimo z ogljem. Položimo jo v sredo kleti in nasujemo na žrjavico žveplenega prahu, ali pa zažgem primerne množine žvepljenih trakov. Potem dobro zapremo okna in vrata. Drugi dan klet prezračimo in s tem smo izvršili vse, kar je bilo potrebno za očiščenje in konzerviranje posode in kleti.

Bodi omenjeno, da je ta v naši fari že četrta živeči par, ki uživa zakonsko srečo nad petdeset let; en par pa bo obhajal zlati jubilej v novembru, ako Bog da.

V četrtek sta se poročila g. Ferdinand Skerlj in gđc. Rezika Lavrenčič, oba vneta in delavna člana in odbornika Kat. slov. izobr. društva, ki jima je tudi pripravilo lep poslovilen večer z govori, deklaracijami in kratko igro. — Bilo srečno!

Rihemberg.

V nedeljo dne 7. t. m. je naše Prosvetno društvo poletelo v Štanjel, ker tam pod drugim solncem se je vršilo to, kar je v Rihemberku prepovedano. Upajmo, da se bo do tudi tu »Kranjcem vremena« zjasnila. Vemo, če bi šlo za ples, da bi se dobilo dovoljenje tudi v naši občini.

Kljub deževju je bila iz Rihemberka še precej obilna udeležba, kar potrjuje kako ceni naše ljudstvo to društvo. Gotovo je, da današnje prireditve ne moremo primerjati z nekdanjimi, ker »kultura« je ubila kulturo. Pustimo nekdanje čase, na katere moremo prav tiho misliti ter ustvarjamo si novo življenje.

Prostor v grajski dvorani je bil še precej ukusno ozaljšan, udeležba obilna.

Rihemberški mešani zbor je proizvajal vse pevske točke prav dobro, za kar je žel tudi občina pohvaliti. Igra »Moč uniforme«, ki se je dobro igrala, je dala občinstvu premnogo smeha. Posebno urna se je pokazala Agata s svojim strupenim pogledom, žilastim jezikom, pasjim nosom in neusmiljenim obnašanjem s preplašenim Cvirnom. Ostali igralci so se tudi moško odrezali. Kdo se ne spomni nepriljenega krohotanja (Št.), ki je spravil polagoma celo dvorano v smeh.

Tako, fantje in dekleta, le naprej, da vas bomo prihodnjič tudi radi poslušali in spet lahko pohvalili. Agata in Liza naj ne ostaneta prihodnjič doma, ker bi ju še radi videli, isto velja za moža s pinjo.

Tolmin.

Zadnje čase so dobili pri nas posebno korajžo nekateri dijaki. Pa ne za šolo, kar bi jim najbolj koristilo, marveč, da sejejo nezadovoljnost in prepire in sovraštvo med naše ljudi. Iz časopisov bi lahko brali celo zgodovino. Ne mislimo jim odgovarjati, pač pa lahko rečemo z mirno vestjo, da delajo ti junaki s takimi sredstvi, kakršne pač imajo. Ker nimajo vere, ne poštenja morajo rabiti laži in obrekovanja. Naš odgovor bodi delo za katoliški napredek. Vsem dobrim staršem in njih otrokom pa pišemo danes tole:

Pazite kam zahajajo Vaši otroci, s kakimi osebami občujejo v vsakdanjem življenju. Po naših vaseh imamo razpredene verske organizacije, bodisi, da so to Marijine družbe ali da so Izobraževalna društva. V te organizacije naj le zahajajo. Kar smo doslej tu govorili in bomo še, nas ni nikdar sram povedati. Do danes se še ni slišala v teh organizacijah beseda, ki bi mogla žaliti koga, kot vedo to povedati naši verski nasprotniki v svojih člankih. Po nekaterih teh vasi so tudi društva, ki so po svojem ustroju podobna našim; tako v Žabčah in na Volariji. Člani, ki so v teh društvih so ravnotaki, kot naši, t. j. po veliki večini dobri. Žal, da ti člani sami ne vedo še, da delajo proti veri in svojemu verskemu prepričanju, ko puste, da so njih društva odprta raznim brezvercem. Da je to res, naj mi bo dovoljeno navesti besede enega teh junakov iz prav zadnjega časa. Ježi se na eno teh družtev, ki da je »v Prosvetni zvezi, s farji, ki jih jaz ne morem konec oči.« Drugi je pa družbi nekaterih bivših naših članov v sovražnem tonu klical smrt Marijini družbi. Imena avtorjev teh besed za enkrat zamolčimo, ako pa želite, vam z njimi postrežemo. Vidite, dragi ljudje, takih besed niste še vajeni v naših vaseh. Vrzite enkrat take vsilience v očiji obleki ven iz Vaših prostorov, pa naj Vam še toliko govore, da niso proti veri. Vse dobre fante in dekleta zlasti v Žabčah in na Volariji pa vabimo, da se vpišete v naše katoliške organizacije in obrnete hrbet tistim, ki so Vas doslej varali in odvrčali od Cerkve.

Prosvetno okrožje Tolmin.

Štomaj na Vipavskem

Malokdaj se oglasimo izpod našega sivega očaka Čavna, pa še kadar se oglasimo, nimamo nič zadovoljivega poročati.

Lansko leto na pustno nedeljo je vprizorilo tukajšnje slov. kat. izobraževalno društvo »Zarja« veselo igro »Občinski tepček«, katera se vprizori, kakor poroča 11. števec »G. Str.« v Solkanu. Radovedni smo, ako so čutili tudi solkanski občinski veljaki potrebo sklicati občinsko sejo, kakor lansko leto naš slavnostni štomajski odbor? Čutili so namreč potrebo prepovedati napovedano veselico, češ, da se predstavljajo v igri slabosti raznih občinskih funkcijonarjev. Pozneje so dovolili ali le radi eventualnih sitnosti, veselice se pa ni vdeležil nobeden izven našega enega, ki razume, kako je potrebno v vsaki vasi kat. prosv. društvo.

Zanimajte se raje za red v vasi in policijsko uro gostilen, ki so odprte pozno v noč! Še marsikaj bi se dalo povedati, toda pravijo da umazane cunje se perejo doma (slabo ogledalo). Opazovalec.

Livek.

(Nekaj za predpust, drugo za res.)

Pisec teh vrstic hoče biti prav pazljiv, da se mu ne pripeti kaj takega kot ubogemu dopisniku »Mali lista«, proti kateremu se je že pisalo toliko popravkov po raznih listih, da mora biti svet prepričan, da ni tako angelsko nedolžnega kraja kot je Livek in da res ni večjega hudobca pod solncem kot si ti, nesrečni dopisnik! Še za čast živških krav, ki jih je neki dopisnik z Livka v »Edinosti«, menda z dne 11. I. prav grdo obrekoval, češ, da so bezljale po vasi, in to v najhujši zimi, in uganjale ne vem kake nedolžnosti, se je postavil drugi dopisnik v »Edinosti« z dne 11. II., ki odločno zanika, da bi bile livške krave bezljale po vasi. Mi se popolnoma strinjamo s tem drugim dopisnikom »Edinosti«; prav ima! Krivica bi se godila livškim kravam, ki imajo drugače polno »medajce«, če bi jih svet imel tako za nore! Livške krave so torej dobile advokata, ki brani njih čast, zate,

ubogi »Mali list«, se ne potegne nobeden! Prav ti je! Zakaj pa tako grdo lažeš! Vsi vemo, da na Livku ni nič slabega, in tudi ne slabih priložnosti, kakor trdiš ti. Gostilne so dobre, vino, ki ga točijo, še boljše, dekleta brumna in pobožna, ki niti ne vedo, da je na svetu ples; otroci pridni, ubogljivi in pokorni. Sploh, slabega na Livku ni in zato tudi ne slabe priložnosti. Med družinami in sosedji vlada rajsko ljubezen in mir! Da je res tako, vedo vsi, zato ne bom naprej našteval.

Toda pustimo šalo na strani, saj ko bodo čitali naročniki »Straže« te vrstice, bo predpust že minil. Nehote se človek zgane, ko čita v dopisu »Edinosti«, da se menda nikdo ne more zanimati, koliko vina se popije na Livku. Taka trditve je previdno zapisana zmota in laž. Če bi bil dopisnik odkrito zapisal, kar je mislil, bi moral zapisati takole: »Pustite nas, kaj komu mari, naj pijemo mi kolikor, kakor in dokler hočemo.« Da je ta trditev laž sem dejal, da pa še grda! Starši torej bi se ne smeli kar nič zanimati, kako popivajo njih sinovi in otroci, kako so od dne do dne bolj vdani pijači in gostilni. Tudi duhovnik bi se menda po takih nazorih zato ne smel brigati, čeprav vidi, kako zastruplja alkoholizem nele odrastle ampak tudi mladino. Tudi vsi dobri učitelji in vzgojitelji naroda bi morali molčati, čeprav je vsem jasno, da je alkoholizem največja rana našega naroda. Tudi skrbne žene bi se ne smele potem takem nič zanimati, kako pijančujejo njih moške. In nazadnje vemo dobro, da ima tudi javna oblast, to je županstvo nekoliko dolžnosti gledati na to, ali se drži n. pr. policijska ura po točilnicah, ali se ne nudi tudi mladoletnim prilika za pijančevanje pa tudi — bodimo vendar odkriti — za vse tiste zakotne plese, ki niso prav redki tudi v vaši občini. Jaz mislim namreč, da dopisnik »Edinosti« ni tako kratkoviden, da bi meril Livek samo od Kalmonta pa do tja gori, kjer se obrne cesta proti Šturmom. Bodi dovolj! Piscu teh vrstic ni žal, da jih je napisal. Nikdar ne bo metal kamnja na Livek, a tudi olepševal ga ne bo; gabi pa se mu tisto »pretvarjanje«, rečeno po livško, in komedije s popravki po časopisih.

Iz Spodnje Tribuše.

Pred kratkim je tukaj padel v vodo avto g. Justina Kogojca. Avto je polomil del ograje pri mostu. Šofer se je pravočasno rešil. — Pred letom so tukaj začeli kopati premog. Pa menda iz vsega skupaj ne bo nič. Dobro bi bilo, če bi našli večjo žilo premoga. Bi bil vsaj za služek. — Po naših sosednjih cerkvah se sliši petje in orgljanje; pri nas se že čez leto dni ni slišalo petja v cerkvi. — Drugod imajo zvonove, v Tribuši jih še ni in jih menda ne bo. Nabrali mo denar za en zvon. Denar leži na Montu, kar ni porabljenega. — Imamo eno tobakarno; tobak je kedaj, soli pa nikoli. Pa pozdravljeni za danes!

Lozice pri Št. Vidu.

Veselih novic nimamo, pa nekaj moramo pisati, da se naša kmetska roka popolnoma ne odvadi. Sedaj so nam prinesli davčne opomine za leto 1926. pa bomo spet morali peljati drva ali les v Ajdovščino, da tam skupimo nekaj lir in jih še domov grede pustimo v Vipavski davkariji; drugičkrat zopet peljemo za vrečo otrobov ali moke tako, da ko pridemo domov nimamo lesa ne denarja samo trudno živinče. Druhih dohodkov je bore malo in zraven nam je pa še toča l. 1925. hudo oklestila trte in prvo deteljo. Ležala je dva dni in pol po tleh predno se je stopila. Naše županstvo je delalo prošnjo za odpis davkov. Pa take prošnje za denar menda oblastva nerada uslišijo. Dohodninski davek za leta 1921-22 je pa bil jako krivično razdeljen; gre za razliko med 200 in 700 liri. Nekateri bolj premožni in z večjimi po-

sestvi manj plačajo kakor ubožnejši. Pravijo, da se imamo zahvaliti nekaterim gg. tajnim zaupnikom, ki so nekateri bolj pikro gledali, druge na bolj mило in prijazno. Tukaj ne prirejamo javnih plesov ne sedaj v pustu in ne v drugih časih. Zato malo kedaj čujemo boben. Bog daj, da bi ga ne čuli tudi takrat, ko bomo hraste posekali. Zato raje malo bolj varčujemo!

Iz Šebrelj.

Poročil se je Viktor Rejec sin našega župana z gđ. Angelo Tušar, hčerko gostilničarja v Jagerščah. Mlademu paru, ki se je naselil na posestvu v Žalošah pri Dornbergu, želimo obile sreče!

Baška dolina.

Baška dolina slovesno protestira proti preziranju, ker se žalujoča Slovenija ob prerani smrti Petra Pisenti-ja nič ne spominja nevtolažljivega grahovskega županstva. Naš dični in mični poteštat ne more ne spančkati ne sančkati, ker ne ve, komu bo zdaj šjor šekretarjo Mauri brisal hlače in čistil čevlje? Adijo, trinkgeld! Sočustvujemo! Naša dolina ni več baška ampak solzna.

Idrijske novice.

Prireditve.

Kat. del. družba je priredila 6., 7. in 10. t. m. Štokovo burko »Moč uniforme«. Ker je vsebina burkes res le predpustna, se ne bomo spuščali v podrobno kritiko, reči pa moramo, da je orkester pokazal, da stremi res za napredkom, v soboto ni šlo vse dobro, v nedeljo pa se je orkester izkazal, da smo bili prav zadovoljni. Precej časa smo čakali, jeli se bo orkester sploh razgibal, kar ni znal in ni mogel vporabiti velikega faktorja »muzik dinamika«. V tej prireditvi je pa zlasti z lepim piano in lepim crescendo in decrescendo vezal poslušalce. V tej meri bi mu želeli, naj še zanaprej dela. Prvi klarinet se je pa le preveč oglašal in se ni hotel živjeti v lepo ravnovesje z drugimi godci ali pa je imel predober posluh, da so mu bili drugi instrumenti močnejši, kakor v resnici. V soboto je bila tudi pozavna premočna, v nedeljo smo jo pa na nekaterih mestih pogrešali. Priznanje kapelniku g. Knapu, ki je orkester v tako kratkem času dvignil.

Z igralci smo bili zadovoljni. Burka sama pa deva može v preslabo luč. Tako opravljive bi še ženske ne hotele biti. Nekateri solisti so nastop prav dobro rešili. Liza in Milek — gđ. Just in g. Rondič zlasti v duetu vsaj v nedeljo izborni. Just ima izdaten, mehak, prijeten sopran. Rondiča basista pa tudi visoka lega ni oplašila. Oba basta z vajami še izdatno okrepila glas. Škoda, da so režijski stroški tako veliki. Država zahteva že svoje; bogati rudnik, pa še kar 60 lir od prireditve za vporabo gledališča.

V bodoče naj bi res igrali po naših odrih le bolj resne stvari, ki naj ljudstvo vzgaja v značaje, v ljudi, ki bodo spoznali moč žrtve in zatajevanja za pomoč bratu; nič zato če bi bila dvorana bolj prazna. Ne koliko ljudi privabi oder, ampak kaj jim da, če tudi maloštevilno, to naj bi bilo naše geslo.

Zlata poroka.

6. t. m. je g. katehet Oswald opravil slovesnost zlate poroke, katero sta obhajala Miklavčič Ivan in njegova žena Marija rojena Božič. Lep cerkven obred in petje dekl. Mar. družbe sta pripomogla, da se je slovesnost zlate poroke lepo obhajala.

Stare korenine.

Zadnjič smo poročali, kako kosi smrt pri nas, posebno se je spravila na vpokojence. Danes pa moramo poročati, da imamo tri osebe, ki so stare že 90 let in še čez to so žene: Poljanc Neža rojena 6. I. 1834. Kavčič Marija 17. 4. 1835. in Apoloniya Pavšič roj. 9. II. 1836.

Razpis občinskih služb.

S 1. januarjem t. l. so bile razpisane na tukajšnji občini službe 2 občinskih uradnikov in enega mestnega stražnika.

Seveda se je takoj oglasilo mnogo konkurentov = domačinov, ki so upali, da jim vsaj domača občina pomaga iz dolgotrajne brezposelnosti. Toda ko so začetkom meseca februarja odločevali merodajni faktorji o podelitvi omenjenih služb, je bil samo en prosilec = domačin odbran za službo stražnika. Že pred žrebanjem se je namigavalo zagotovo katere osebe, seveda druge narodnosti in nedomačini, bodo zasedli razpisana mesta in če drugi tudi prosijo ne bodo dobili služb. Toliko na znanje. Med prosilci so bili tudi taki, ki so vojne sirote in že več let po dokončanih študijah brezposelni a zanje ni kruha v domači občini. Nasprotno pa so bile službe oddane takim, ki so v drugi službi in si bodo isti samo premenili. Zakaj dvojna mera? Tistemu, ki že ima kruh se mu izboljšuje, a oni, ki ga nima, naj pogine na cesti?

Odločujoči činitelji pa naj ne mislijo, da so si s tem pridobili, kaj na ugledu in da to pomaga k mirnemu — sožitju prebivalcev obeh narodnosti.

Pismo iz Amerike.

Filipa, Sola 1. 1. 1926.

Srečno sem prispel v južno Ameriko, kjer kakor kaže ne bo prav slabo delo. Dnine so tudi dobre, samo Bog naj da zdravje.

Življenje je tukaj drugače zelo pusto; bodisi v mestu ali na deželi je vse drugačno kakor pri nas v Evropi. Živi se največ ob mesu kakor krokari, kar seveda na zdravje ne vpliva preveč dobro. Zelo dosti ljudi je bolnih na želodcu in na ledvicah; zdravniki pa so zelo slabi in veliko manj vredni kakor pri nas. Vasi pa niso tako skupne kakor doma. Posamezne hiše po polju so napravljene iz blata, pokrite pa s kositrom. V malokateri je žensko bitje. Ženske stanujejo večinoma le v mestih. V omenjenih blatnih hišah pa stnujejo 3 do 7 moških kakor samotarij in so dobro oboroženi. Njih sosed pa je po več ur oddaljen. Vsak tak kmet ali tako imenovan »čakir« ima naokoli nekaj prostora za pašnik, drugo pa je oranica. Delajo pa vse s stroji; na pašnikih je zelo dosti živine. Živina je vedno zunaj; poleti in pozimi brez staje; tudi prašiči so ravno tako zunaj na pašnikih. Vsi pašniki so z bodečo žico zagrajeni, tako tudi vse njive, poti, ceste in železnice.

Kar pa se tiče dnin in dninarjev je pa tako: Raznovrstnih delavcev pride v Ameriko vsak dan zelo dosti. Ko pridejo sem po večini ne vedo, kam bi se obrnili, ker ne znajo domačega jezika namreč ameriškega. Posebno v Buenos Airesu je velika zmešnjava, ker ni tukaj nobenih delavskih organizacij. Ljudje grejo delat, če dobijo delo, po zelo nizkih cenah, potem pa se navadno prekladajo z enega v drugi kraj tako, da dostikrat porabijo vse kar zaslužijo za sama potovanja. Delodajalec ima pravico delavca kadar se mu zljubi izplačati in ga odstaviti. Ravno tako ima tudi delavec pravico zahtevati plačo in še isto uro oditi. Delavci so tudi po cel mesec brez dela. Dosti je odvisno od sreče; zelo dosti je nesrečnih pri vsej svoji pridnosti, pa zelo dosti srečnih pri vsej svoji malomarnosti. Kar se pa tiče žensk, katere pridejo sem je tako: Ko pride parnik v luko že vprašujejo po služkinjah in ponujajo dobre plače. Ako hoče dekle obdržati službo mora biti lahkoživka, če ne jo kmalu izgubi. Tako je v tem amerškem Babilonu, kjer se vse peha in poti le za denar.

Listnica uredništva.

I. L. Grahovo 73: Dopisa, žal, ne moremo priobčiti. Je preosebno, čeprav morda resnično. Pošljite še kaj! Živeli!

J. P. Sp. Trebuša: Pošljite le še; taki kratki in vsebine polni dopisi, seveda resnični, so nam zelo dobrodošli.

Darovi.

Za Slovensko sirotišče: P. n. Franč. Černigoj, Kamnje 8 L, p. n. dr. Karol Podgornik vsled poravnave Kulot-Znidarčič 20 L, p. n. Valentin Rudolf, lesni trgovec v Gorici, o priliki svojega godu sv. Valentina 100 L. — Bog poplačaj!

ZAHVALA.

O priliki nenadne in nepričakovane zavratne smrti, ki nam je ugrabila v cvetni mladosti našo ljubljeno hčerko in sestro

Marijo Bitežnik,

se najtopleje zahvaljujemo mnogoštevilnemu občinstvu, ki ji je izkazalo zadnjo čast na poti na pokopališče. Razen sorodnikom, prijateljem in znanecem se še posebno zahvaljujemo Izobraževalnemu društvu »Slavec« na Banjšicah, ki je polnoštevilno sprejelo svojega prvega uda k večnemu počitku in za ganljivo, poslovilno deklamacijo pri odprtem grobu ter pevcem, ki so zapeli staro, a vedno lepo »Nad zvezdami«.

Bog vsem stotero povrni, Ti Marija pa v miru počivaj.

Banjšice, 9. svečana 1926.

Štefan in Karolina stariši.

Franc, Leopold, Jožef, Roza in Ivan bratje in sestre.

VABILO

k občnemu zboru Ljudske posojilnice v Rihemberku, vpisane zadruge z neom. jamstvom, ki se bo vršil dne 28. februarja t. l. ob 8. uri v lastnih prostorih s sledečim

dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega sklepa za leto 1925.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

K obilni vdeležbi vljudno vabi
Odbor.

ŽUPANSTVO BATE.

Razpisana je služba začasnega občinskega tajnika. Plača po dogovoru. Zahteva se znanje slovenščine poleg uradnega jezika!

Priglasiti se je z morebitnimi dokumenti do konca februarja t. l.
Župan: Pisk.

Gospodične! Slovensko podjetje v Gorici išče popolnoma samostojne in perfekte korespondentke. Samo prima reference na upravo lista. Neupoštevane prošnje s prilogami se rekomandirano vrnejo. Šifra „Ženska moč“.

Proda se v Zakrižu pri Cerknem posestvo veliko 20 oralov. Obstoji iz njiv, travnikov in gozdov dobro obraščenih. Travniki so poraščeni tudi s sadnim drevjem. Hiša s hlevom je v dobrem stanju, krita z opeko. Proda se radi selitve. Cena po dogovoru s lastnikom I. Hadali-
nom, Zakriž 13, Cerkno.

Plačam najvišje cene za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i. t. d. i. t. d. Prodajam PASTI in POSEBNO MESO za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje — Nihče nima pravice kupovati zame

WALTER WINDSPACH
GORICA - Via Carducci 6 - GORICA

Pozor na izpremenjeni naslov!

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchant & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega suknja.
Blago solidno! Cene zmerne!

Žitočistilnik, skoraj nov in malo rabljen je naprodaj v društvu »Čistalnice« na Ponikvah. Natančneje pojasnilo da imenovano društvo.

Odlikovana krojačnica, ustanovljena 1. 1875. — Priporoča se Slovencem v mestu in na deželi, posebej častiti duhovščini za obilna naročila. — Delo trpežno, cene zmerne, kroj po želji naročnika.
A. Krušič in sin prej S. Rosanz
Corso Vitt. Eman. III št. 37

POZOR! POZOR!
Dne 15. februarja se tvrdka

»VINOAGRARIA«
PRESELI v nove prostore na Piazza Vittoria št. 4 pri kavarni »Adriatico«
Just Ušaj.

Zdravnik za zobe in usta
Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema vse dni v tednu v Gorici, na Travniku št. 20 ob sobotah in nedeljah pa tudi v Ajdovščini štev. 146 nasproti Ljudskemu vrtu.

ZDRAVNIK
Dr. Just Bačar
Gorica, Viale 24 Maggio št. 9

Zdravljenje s Sollux-žarki in ultravijoletnimi žarki.

